

חג. כ' כ' כ' כ' כ'

וְהַרְזֹצָה שֶׁלּא יִתְקַיֵּמוּ נִדְרֵיו בְּלִפְנֵי -
(3)
 יַעֲמֹד בַּרְאָשׁ הַשָּׁנָה, וַיֹּאמֶר: *כָּל גַּדְרָ שֶׁאָנִי עַתְּדִי
(4)
 לִידּוֹר - יְהָא בְּטַל. וּבְלִבְדֵּר שִׁיחָא זְכוֹר בְּשָׁעַת
 הַפְּנִיר. - אֵי זְכוֹר - עַקְנִירָה לְתַנְגַּיָּה וְקַיִם לִיהְיָה
 לִנְדְּרִיה! - אָמַר אָבִי, תְּנִי: וּבְלִבְדֵּר שֶׁלּא יְהָא
 זְכוֹר בְּשָׁעַת הַפְּנִיר.

ואות דרשת ליה בפирקה — מכאן ממשען דרבא מודה בעכח מעיקרא, כדי לא אמר אלא דוקא שכח במקצת, מי אמר "שלא יתנו קלות ראש לנדרים"? והוא אין ריגולות שהיה זכור במקצת ושבוח במקצת. מתוך שעתון מוחק רבעו תס מה שכותוב במחוזרים ב"כל נורי": מיט הփורים שעבר עד יום הփורים הבא עליינו לטונה, וסבוריים הס שמתוירין נדרים משנה שערכה, וטווען. חזא: בכל התורה נדרום בעי חרטה מעיקרא לכל הפתוחות, והרי אין פותחין בשום חרטה. ועוד: דהוא בתורה, דامر פרק הדיווטות, וליכא. ועוד: שלחכה קריב פפא, ואנן לא עבדין הכי. ועוד: דנדור "השולח" (אגטין לה'ב): צריך לפרט הנדר, ואנן לא עבדין הכי. עצמו אי אפשר לו להתריר! לכך נראיה לו היגיה: מיט הփורים זה עד יום הփורים הבא עליינו לטובה. ונדרים של שנה הבאה הוא דרשין. וסמרק לדבר, דעתן: הרוצה שלא יתקיימו נדריו כו' ובבלבד שלא יהיה זכור בשעת הנדר. ואפיילו רבא נמי מודה בהז. ואך על גב ועדומד אדים בראש השנה תנע, ואנן ביום הփורים עבדין — אשכחן יום הփורים דאקי ראי ראי השנה, כדכתיב ביחסאל (מ) "בראש השנה בעשור לחודש" ואמרו דזהו יום הփורים דזוביל. ועוד: שהוא סמוך לראי השנה, וכך תקנו בוים הփורים לומר טפין, מושם דזום הփורים בעל מכל מלאכות ואיכא כונפה טובאן! ואך על גב דשרין ב"כל נורי" אף חרמים ושבועות, ואנן נדרים תנע — לאו דוקא נדרים, הוא הדין חרמים ושבועות, ומושם דבנדרים קיימין קטני נדרים. למיטעם שהראשונים טוועים וסבוריים שמתיירין הנדרים שעבור, היו אומרים "חווץ מתקנות קהילות ושבועות בית דין". אבל השטא, דאנן אין מתירין אלא נדרים מכאן ולהבא — אין לנו לפреш "חווץ מתקנות קהילות", דאנן אין מתירין אלא מה שאדים נדר בינו לבין עצמו, אבל דבר שבין אדם לחבירו — אין אנו יכולין להתריר, והוא דאומרים בכל נדרי "דנדראן", דמשמעו לשעבר, אלמא דמשמעו אדו מתירין שעברו! יש לומר: "דנדראן" משמעו שתי לשונות, כמו "אמרו פ"י" משמעו: כדארמי — משמעו לשעבר, ומושם: דאמיטה — דחינוי להבא. כי נמי "דנדראן" משמע להבא ולשעבר. "יזדארטנא" דאומרים בכל נדרי פירושו הו: כשותחטן, דאין מועל ביטול בראש השנה אלא כשותחטן עליו לאחר מכאן. ומה שנגו לומר אחר כל נדרי וכי "וינסלח לכל עדת" — זהו לפреш שידור אדים לאחר מכאן, ולא זכור לתנאי של ביטול דכל נדרי, ובעבור על נורו — הרי זה צריך כפירה וסליחה אף על גב שאותו מבטל כאן שלא ידע בשער, כדארין (ניזיר בג'ג, א) גבי אשה: הרי שנדרה והפר לה בעלה והיא לא ידעה שחרף לה בעלה, והיתה שותה יין — הרי היא צריכה כפירה וסליחתן! ואם תאמר: והאמר בכל נדרי "ושובענתא לא שביעות", ואמאי? והאמר: יש תנאי בנדרים ואנן תנאי שביעות. משמע דאין תנאי ביטול מועל שביעות, והיאק אנו מתירין נמי לומר "ושובענתא לא שביעות"! ויש לומר: דחואה תנאי בנדרים ואנן תנאי שביעות — לאו לעין ביטול ראש השנה מירין, אלא היינו כמשמעותו בלבו שהוא נדר על דבר שמותרי, כגון הנור או ברומה ואמר: לא נדרתי אלא בחרומו של ים, והוא מילתה ליתא שביעות: אבל גבי ביטול ראש השנה שווין זו.

תרית סדר ליל יה'ב. ובו ו' טיעפים:

א אליל וה'ב נהנים (א) שאומר (ג) ש"צ בישיבה של מעלת ובישיבה של מטה על דעת המוקם ועל דעת הקהל אנו מתירין לההפלל עם (ב) העברינוים (ב) יונהנים שאומר כל נדרי וכי

האג'וֹן ווּנוֹתְנָן הַנְּזָרָה. וְלִפְנֵי זְעִלָּן דְּנוּרָנוּן וְדְמִיתְחַכְּמָנוּן לְפָנֵן
 טמִיל וְכַמְּתָה מְסִיק דְּהַפְּלִיָּן לְלִמְתָּה רַת נְגָ'ן יְכוֹל לְמַר בְּתִיכְנָה חַמְתָּה
 דְּנַדְרֵלָן דְּלָטְ�וָן זֶה נֶס לְאַכְלָה מְמַעַן וְקָלְיָהָמוּן עַס קְבָ"ן כְּלָחָד דְּלָיָן
 חַנְלָיָה קְבָ"ן מְוַטְּלָן לְגַיְוָן:

משנה ברורה
(ב) ווּנוֹתְנָן טְהָרָנוּן
 כל נדרי וכו'. הנה מתג' קדמוניים זהה לומר מוֹתָא"כ טענער עט
 זְהָכָל זְהָוָה הַכּוֹנָה. להתייר הַכְּלָרִיס וְכְבָוָות סַכְּנָר גַּדְרָו וְטַכְּמָנוּן
 פְּנִינְנָר חַמְלָעָל עַלְיָהָס וּרְכִיָּוָס הַס פְּקָהָעָן"ז וְלֹכְן זְבִּינָה צְיָל מִוּס
 הַכְּסָפָוִיס וְסַד יוֹסָ"כ הַכְּלָל טְלָעָן וְכָלָוָה נְגַתָּה עַל גַּדְרָס צִילָוָר
 מַלְאָן וְלַגְּנָעָל טְלָעָן וְלַמְּהָאִי תְּלָלוָו (ה) חַס הַיּוֹן וְלַרְבָּר תְּמָלֵי
 נְפָה טְמָלָר הַחַס הַכְּלָל הַס וּוּכְרָה הַתְּנָלָי וְלַעֲפָמָס כְּנָדָר קָרִי טָוָקָר

עורק הלכות יום הփורים טימן תול'ח חורייט. השלחן

ואח'ב' עומר הש'ין ואומר כל נדרי בינוי נ' פעריטים וכבר בארט בירד ס' ר'יא דאן זה
 מועל לשום דבר לא מיבעריא בנדר ולבעוה שנשבע לאותים שחריר לא על דעת
 טשבייע. ג'יש. בשבעות שנשבעים למליך הדריה שארן בטהלה לחרר כל' אלא בשבעות
 ונרכיס השיכ'ין רק לו ליצטר בנן נשבע או נדר שלא יכול בשער או שיתענה. וכיזא בוה אין זה
 מועל אלא בבחינה עלי הלהבה שבכל נדר שורר ריא ומכל יישכח והמשת הדר וкоין שעטה דיא גותח
 קביעה לא שיך שבחה על זה והוא רק תפלה. הכל הפללות וטראות שתקובל הפלtiny בטכוואר. מתוך
 רבוי הזר נגרם כמהויר קורם כל נדרי וכל הפללה סכינה בשם חפץ בכ' נדרי:

המתרינו משכין לו גיט' בלבוח זה. אבל ייחיו מפקרים זה, הפל מוחלים זה, הפל שרויים זה. יון בגאן לא עדר, ולא שכואה, ולא נזירות, ולא חרם, לא אסור ולא כוֹן ולא גדי, ולא שמתה, ולא ארור. אבל יש פאן, מהילה סליחה וכפירה. ובשם שפטינו רביות דין של מטה, בה ייחיו מותרים בגית דין של מטה: איך זאת פיסור מידה לפניהם (וישיל וה כשל יוכור למנאי בשעת השבעה מכובאר בירוי). ריאור בלשון הזה:

מִכְאָרֶלֶת : כַּיְנָה יְמֵינָה כְּפִיכְמֵיד
כְּלָבָן מִלְּבָד , וְעַמְּרָבָן מִלְּבָד

יק ה: הלאות לל יום חכיפורים

四

הפסוק "ונשלח לכל עדת בני ישראל" וגuru. שליח הציבור אומר את הפסוק "שלוח נא" ונוגן, והקהל עוננים ואומרים שלוש פעמיים: "ויאמר ה'", סלחתי כדבריך, במשלוח הציבור חזר על קר אהיריהם". יש לדעת, שיבל נורי אין תפילה או פוט, אלא ומכנו הוא ביטול והתרת נורדים".

יתן מנהג והקרדוניות היה לומר 'כל גדרין' בלשון עבר, חזינו 'מיוחכ' שעבר עד יהוד' הוה. וכוננות היה להזכיר את הנדרים והשבועות שכבר נדרו ונשבעו, שמא עבורי עליהם. אלא שרית הקשה עיב, שכבר שיט למור זאות על העתודה, בלשון 'מיוחכ' הוה עד יהוד' הבא עליוני. והיינו להזכיר על הנדרים שדור מכאן ולהבא שלא יחול. ותנאי זה מועל ריק אם אינו זוכר את התהנאי בשעה שנדרה. אך אם זוכר התנאי ואעפ' בטור, הריחו שקר את התנאי (ראה בענין זה דיבל נדרין בטור אויח' סי' ותריט, שווי התרכז זה אס' לאג כנראה בהזג'ת סי' ותריט, שרי שאלת יעכ'ץ סי' קמיה, שיע' סי' ותריט, מב' טק'ב וכח' סק'ר). והאשכנזים, יש מהם הטעאים ברית, ואומרים 'כל גדרין רק כל לשון עתידי, ויש מהם האמורין זאות הן בלשון עבר והן בלשון עתידי (ראה מר' שם, וככ' בלח' אי' ובמחזרות). ויש מי שכתב שפה באין המנהג לשלב ולומר זאות בלשון עבר ובלשון עתידי (הගריש ודבלצקי שליטיא בקיצור הל' המועדים, דיני ערבית של ירכ' סי' ב) וגם הספרדים נהגו לומר זאות הן בלשון עבר והן בלשון עתידי (בדח' שם סק'ר, נתיבי עם לגיד' עמרם אבורביע סי' ותריט טק'ב, ילקורי עמי 10 סי' ה, ושם בהערה ר'יא, וכן המנהג בשוט), אלא שיש מהם האמורין כל זאת בלשון עבר, ולאior מכך ממשוכים לומר בלשון עתידי, ויש המשלבים את שתי הלשונות (ראה כה'ח' ונתיבי עם שם, משכ' בשפט ס' כף' אורת), אמר לי הגרא נונגאל שליטיא בענין תוקן 'כל גדרין', שהוא הבעת הריטה על מה שנדר, ומ嗣רת מודעה על מה שעטרור לדורו, וכן שמתחר הוה לשאר המתפללים את גדריהם. אך רק לאומרים בטעות 'מיוחכ' שעבר עד יהוד' הוה' היו התרות נדרים. עכתי' וראה עד בענין זה בשיע' ירד' ר'יא (אלו נדרים נותרין להתייא') וככה'ח' ארחה סי' ותריט טק'ר.

ובענין מה שכתבנו שיכל גדרי אותו מפליה אלא החרת נורוים, הנה הראני חכ'א את משיב הגמורי במא' נורוים (ר' ע"ב ברוף הרץ), שלפי המנהג ולפי טסח הלשון ולפי הטעוב בסדר רב עמרם ול' אין אמרות כי לא דרך החרת נורוים ולא דרך תנאי לנורוים העתירום, אלא שאמרם בן דרכ' חפלת לקב'ה שלא יכשלו ולא יענשו על הנורוים ועל השבעות שעשו בשנה שעברתו, והשוו שBITKHIN ושביקן לפניו יתברך נצלו לא זה. חז'ו שנגנו לממר לבסוף זינסלה לכל עדת ישראלי, וכופלן אותו זרך והזידו בצעירותו, עבד רכינו הגמוריין. אמנם לפ' מה שכתבנו והפוץ שהכתבנו לעיל, נהואה ודסבירה להזידו ממש הערת נורוים על העבר ותנאי על גדרי העתיר.